

SVOBODNA SLOVENIJA

ANO XXXVII (31)

Štev. 16

ESLOVENIA LIBRE

BUMNOS AIRES

20. aprila 1978

Pred novo odločitvijo v Afriki

Večkrat slišimo ali beremo, kako so si bivše afriške kolonije evropskih sil priborile samostojnost ali jo celo dobile podarjeno. Take in podobne trditve so površne, če le pogledamo malo globlje v značaj „samostojnosti“ ali „neodvisnosti“, kakor že hočemo imenovati stanje, v katerem se nove afriške države in državnice nahajajo.

Prvo dejstvo teh „držav“ je, da niso narodne države, temveč njihove meje sovpadajo z mejami bivših kolonij, z mejami, ki nimajo nič opraviti z razsežnostjo teritorijev posameznih afriških plemen ali narodov, če jih že hočemo tako imenovati, ki na dotičnih teritorijih prebivajo. Nobena bivša kolonija, spremenjena v „samostojno državo“, ni mogla doslej spremeniti svojih meja po razsežnosti „narodnih“ ozemelj, temveč so vse ostale takšne, kakršne so jim jih začrtale evropske kolonialne sile po svojih koristih v prejšnjem stoletju.

Drugo dejstvo je, da je vsa Afrika danes v geopolitičnem pogledu v podobnem stanju razvoja, v kakršnem se je nahajala Evropa v srednjem veku, ko so se šele začele postopoma ločiti in začrtavati meje med posameznimi evropskimi narodi, ki so se prav tako postopoma prebujali v svojo zavest.

Odvisnost današnjih afriških držav ostaja kljub njihovi „samostojnosti“ tako v gospodarskem kakor v političnem oziru pogojena od dobre volje njihovih bivših gospodarjev. Najmanj pa, v čemer se morajo odločiti, je v izbiri pripadnosti svobodnemu ali komunističnemu sistemu. V tem pogledu tkim. tretji svet, če je sploh kdaj obstajal, vedno hitreje izginja v zgodovino. Ideološko-politična polarizacija sveta je v enaki meri pospešena.

Ena redkih afriških kolonij, ki ne spada v kalup zgoraj omenjenih pa je bivša britanska kolonija Rodezija. Tudi v tem pogledu velja: izjema potrjuje pravilo.

Rodezija je ob „razpustu“ britanskega imperija in njega prelevitvi v tkim. Commonwealth izjavila Londonu: nočemo spadati v novo britansko geopolitično tvorbo, dasi še tako rahlo. Vlada belcev pod predsedstvom Jana Smitha je proglasila popolno neodvisnost. Reakcija britanske krone je bila takojšnja: v soglasju z ostalimi bivšimi britanskimi afriškimi kolonijami, z ZDA in ZSSR ter njenim blokom — ta se je igri pridružil iz svojih marksističnih namenov — je proglasila gospodarski bojkot proti Rodeziji, da je novo državo praktično odrezala od ostalega sveta. Z velikimi težavami in opovedmi je Smithova vlada belcev vzdržala večletni pritisk vse do danes.

Medtem, ko se je Smithov režim moral boriti za obstoj proti svobodnemu Zahodu, je marksistični propagandni stroj, ki se je medtem vgnezdil v Angoli in drugod po črnem kontinentu, pridno deloval in s podporo Moskve se je v Rodeziji organizirala gverilska skupina: komunistični partizani (kakor med 2. svetovno vojno v Sloveniji in Jugoslaviji) pod vodstvom moskovskega plačanca Roberta Mugabe, ki so si nadeli naziv „Zimbabve afriška narodna zveza“ (Rodezija se v črnem domačem narečju imenuje Zimbabve) ter v protitež tem nekomunistična „Zimbabve afriška ljudska zveza“ pod vodstvom Jošue Nkomo. Obe gverilski skupini sta začeli oborožen boj proti belemu Smithovemu režimu že pred 13 leti ter sta se iz prvih začetkov razvili v dobro oboroženi gverilski vojski. Tako Mugaba kakor Nkomo imata trenutno vsak po 10.000 oboroženih gverilcev pod svojim poveljstvom. Smithovemu režimu je uspelo obe skupini pognati čez meje Rodezije ter sedaj od zunaj od časa do časa vpadata v Rodezijo. Kjer se na rodezijskih tleh ti gverilci slučajno srečajo, se tudi med seboj krvavo spopadejo. Je pa Mugabova komunistična skupina aktivnejša znotraj Rodezije, kakor nacionalistična Nkomova, ki se večinoma zadržuje na varnih tleh sosednje Zambije.

Medtem so drugi črnski vodje v Rodeziji spoznali nevarnost marksistič-

ZA ZAŠČITO KOROŠKEGA SLOVENSTVA

NOVI DOKUMENTI O JUGOPARTIJSKEM NEZANIMANJU

Kakor bo objektivni zgodovinar zapisal, da reševanje koroškega slovenstva ni bilo vključeno v slovensko in jugoslovansko komunistično partijsko lestvico vrednot in je zato njuna propaganda in materialna podpora stremela le za partijskimi cilji, ne koristni koroških Slovencev, tako bo isti zgodovinar zapisal, da je slovenska politična emigracija storila vse, kar je bilo v njenem dosegu in moči, da bi koroško slovenstvo obstalo navzlec povečanemu nemškemu pritisku in narodni brezbržnosti Titovega režima.

V ta sklop prizadevanj za obrambo koroškega slovenstva spada poleg drugih nastopov slovenske politične emigracije tudi delo Narodnega odbora za Slovenijo odn. njegovih posameznih članov in slovenskih rojakov, ki jim je koroško slovenstvo pri srcu in o čemer je naš tednik že ponovno poročal. Osebe intervencije in pismene vloge na pristojnih mestih, predvsem v ZDA, imajo tudi tisto plat zvona, ki je sicer iz ta namen, da zainteresirane sile slišijo komunistične Ljubljane in Zagreba ali Beograda ne bi čule.

Med take intervencije spadajo vloge dr. Vladislava Bevca iz Kalifornije, ki jih preko znanih kongresnikov pošilja na severnoameriško zunanje ministrstvo in o katerih smo že ponovno poročali. Ker na eno svojih takih vlog v prid koroškemu slovenstvu dr. Bevc ni dobil od severnoameriškega zunanjega ministrstva vseh zahtevanih odgovorov, se je na zadnjevni urad ponovno obrnil preko kongresnika Georga Millerja, kateremu je ameriško zun. ministrstvo spet pismeno odgovorilo 23. 2. t. l. med drugim naslednje:

„Politika State Departamenta do te pogodbe (avstrijska državna pogodba iz leta 1955 — op. ur.), ki jo še vedno priznava naša vlada, je najbolje označena s citiranjem proglasa predsednika Eisenhowerja 5. avgusta 1955, v katerem je med drugim dejal: „...da bodo ZDA od 27. julija 1955 naprej upoštevale in izpolnjevale v dobri veri vse in vsak člen in določilo te pogodbe, prav tako ameriški državljani in vse osebe, ki spadajo pod ameriško jurisdikcijo.“

Zun. ministrstvo nadaljuje: „Razlaga in izpolnjevanje člena 7. je zadeva sporov v Avstriji sami in med vladama Avstrije in Jugoslavije že dolga leta. Člen 85. pogodbe določa, da bo sleherni spor glede razlage ali izpolnjevanja pogodbe, ki ne bo rešen po redni diplomatski poti, predložen diplomatskim misijam Anglije, ZSSR, ZDA in Francije na Dunaju. ZDA bodo tako prisiljene posvetovati se z ZSSR, Anglijo in

ne Mugabove gverile in sedli s Smithom za zeleno mizo, da rešijo državo pred komunistično diktaturo, ki bi sledila Mugabovi zmagi. Črnski vodje škof Abel Muzorewa, rev. Ndabaningi Sithole in poglavar Jeremija Chirau so se s Smithom, kljub nasprotovanju Anglije, ZDA in vsega sovjetskega bloka v ZN, dogovorili in podpisali pred nekaj tedni dogovor o ustanovitvičasne mešane belo-črne vlade, ki bo 31. decembra letos predala oblast v državi izključno črnski vladi. Ustanovili so izvršni svet, v katerem sedijo Smith in omenjeni črnski vodje. Ta svet nadzoruje novo mešano vlado. Proti koncu leta bodo splošne volitve, za katere je 78 od 100 sedežev v bodočem rodezijskem parlamentu rezerviranih za črne poslance. 31. decembra t. l. pa bo sedanja časna mešana vlada v celoti zamenjana z izključno črnsko vlado. Smith se bo umaknil v pokoj na svoje posestvo v Selukwe, Rodezija pa bo pod svojim novim imenom Zimbabve razposlala vsem državam sveta in v ZN noto za mednarodno priznanje obstoja in neodvisnosti.

Proti tej mirni rešitvi rodezijskega vprašanja so se zarotili komunisti pod vodstvom Mugabe, ki jih podpira Moskva in Nkomova gverila, ki jo je podpirala Anglija iz maščevanja proti Smithu. Tako Mugabe kakor Nkomo nasprotujeta napovedanim svobodnim volitvam ter oba zagovarjata „revolu-

Francijo o avstrijskem izpolnjevanju člena 7., če bo spor predložen njim po členu 35. Do danes niso niti Avstrija niti Jugoslavija, ki sta priznali pogodbo, niti katera koli druga država, predložile te zadeve štirim velesilam. Ameriška vlada tega ni storila, ker meni, da bi to bolj kompliciralo kakor pa pomagalo sedanjim razmeram. Ameriška vlada pa je seveda jasno povedala avstrijskim oblastem, da smo zainteresirani na slovenski manjšini v Avstriji in da želimo podpreti napore v Avstriji in med Avstrijo in Jugoslavijo za rešitev tega problema. Kot primer tega zanimanja ameriškega zunanjega ministrstva prilagamo dokument glede človekovih pravic v Avstriji z dne 3. februarja t. l. ...“

V informacijo našim bralcem, kakšne vsebine je omenjeni dokument, ki ga je, poleg drugih, ameriško zun. ministrstvo dobilo od svoje misije na Dunaju, ga objavljamo v prevodu v celoti:

„Avstrija, nevtralna in zahodno orientirana družba, prispejuje življenjsko važnost človekovim pravicam. Je parlamentarna ustavna demokracija. Avstrijska ustava in avstrijska državna pogodba iz leta 1955 določata in zagotavljata osnovne človekove pravice glede integritete osebe in civilnih in političnih svobod. Avstrijsko zadržanje v tem pogledu, odkar je dobila država leta 1955 suverenost, je bilo vzgledno. Avstrija je dobro znana po svoji pomoči beguncem iz drugih držav, ki se jih je veliko tu naselilo ter po svoji važni vlogi omogočanja prehoda judovskih emigrantov iz Sovjetske zveze.

1. Spoštovanje integritete osebe, vključno svobode od:

a) mučenja — Svoboda ob mučenja je zagotovljena po zakonu in v praksi izvrševana.

b) krutega, nečloveškega ali ponižujočega postopanja ali kaznovanja — je zagotovljena po zakonu in izvrševana v praksi.

c) nezakonite aretacije ali zapora — Svoboda od nezakonite aretacije ali zapora je zagotovljena po zakonu in spoštovana v praksi.

d) odklonitve pravičnega javnega procesa —

Pravični javni proces je zagotovljen po zakonu in spoštovan v praksi.

e) vdora v dom —

Svoboda od vdora v dom je zagotovljena po zakonu in spoštovana v praksi.

2) Vladna politika glede izpolnjevanja takšnih življenjskih potreb kakor so prehrana, streha, zdravstveno skrbstvo in vzgoja.

Avstrija ima visoko razvit sistem

cionarno spremembo družbenega sistema“ v Rodeziji. Potem se nameravata udariti še med seboj. Opazovalci ugotavljajo, da bi v tem primeru izgubil Nkomo, ker ima Mugabe že sedaj večjo podporo od Moskve, kakor jo je imel Nkomo od Anglije.

Kazalo je vse do nekaj mesecev nazaj, da zahodni svet, predvsem ZDA in Anglija, nevarnosti ne vidi. Končno so v Londonu spregledali ter začeli z novo taktiko.

Lanskega septembra je Jan Smith tajno odletel v Lusako (Zambija), da bi dosegel pristanek Nkomo na notranji rodezijski dogovor, kakor imenujejo zgoraj omenjeni dogovor med Smithom in tremi črnskimi voditelji. Nkome ni mogel prepričati, da resno misli na predajo oblasti črnem. Medtem je Smith sklenil dogovor s tremi črnskimi voditelji in sedaj opozarjajo Nkomo, da bo zamudil vlak, če se dogovoru mirno ne pridruži.

V nekaj prihodnjih mesecih se bodo morali odločiti: Nkomo, Anglija, ZDA in ostali svobodni Zahod na eni strani ter Mugabe z ZSSR in njenim blokom na drugi strani glede bodočnosti Rodezije — in posredno Afrike in tudi vsega svobodnega sveta. Smithu in trem črnskim voditeljem, ki so se že dogovorili med seboj in ki imajo tudi večino prebivalstva za seboj, zunanji svet ne dovoli samostojne in mirne odločitve.

družbene zaščite ter je razporeditev materialnih dobrin bolj pravična kakor v večini držav. Vlada, delavstvo in vodstva podjetij lepo sodelujejo v tkim. „družbenem sožitju“, ki učinkovito preprečuje resne spore med delavstvom in delodajalci. Avstrijska socialistična vlada se močno prizadeva vzdrževati in izboljšati zdravstveno, vzgojno in družbeno skrbstvo.

Avstrijska državna pogodba (člen 7) določa, da bosta slovenska in hrvaška manjšina uživali iste pravice pod enakimi pogoji kakor vsi drugi avstrijski državljani in jima med drugim daje pravico do vzgojne izobrazbe v lastnem jeziku na osnovnošolski ravni in v proporcionalnem številu srednjih šol. Razlaga in izpolnjevanje teh pravic je stvar spora. Avstrijska vlada je nedavno uzakonila in začela izvajati sklepe, s katerimi upa izpolniti avstrijske obveznosti državne pogodbe.

3) Spoštovanje civilnih in političnih svobod, vključno:

a) svobode misli, besede, tiska, vere in združevanja —

Te svobodine so v polni meri izpolnjene.

b) svoboda gibanja v državi, potovanje v tujino in emigriranje —

c) svoboda sodelovanja v političnem procesu —

Ta svobodina obstaja.

4) Odnos vlade in njeno zadržanje do mednarodnih in neuradnih preiskav glede morebitnih kršitev človekovih pravic. Kolikor vemo, za to ni bilo nobenih zahtev.“

Iz zgornjega je razvidno, da avstrijska vlada vztrajno pošilja svoja poročila zahodnim poslaništvom na Dunaju, ki seveda vsa izzvenijo Avstriji v prid. In, kakor more vsak ameriški državljani dobiti takšna poročila v roke, če ga zadeva zanima, tako vemo, da jih more dobiti tudi slovenska ali jugoslovanska komunistična vlada — če bi to le hotela. In bi resničnost takih poročil lahko tudi zavrnila na pristojnih zaveznikih uradih — če bi to le hotela.

Doslej so na to koroški Slovenci čakali zaman in bodo tudi v prihodnje, ker se, sebi v škodo, naslanjajo v svojem tragičnem položaju na slovenski in jugoslovanski marksistični nacionalni režim, namesto da bi se obrnili na svobodni Zahod.

Slovenski turizem

Turistična sezona 1977 v Jugoslaviji in v Sloveniji je za nami. Glede turizma je sedaj na voljo že mnogo najrazličnejših statistik, med njimi tudi od pariške OECD. Najbolj zanimiva je gotovo statistika, koliko je bilo priliva deviz v različne države zaradi turističnega prometa. Zanimiva je primerjava med Jugoslavijo in dvema sosednjima državama, ki ji delata konkurenco. Avstrija je po cenitvah zaslužila s turizmom okoli 3 milijarde dolarjev, Grčija 2,1 milijarde, Jugoslavija pa le 1,2 milijarde. Vse te države imajo približno enako ozemlje, ki je primerno za razvoj turizma. Rezultat priliva turističnih deviz nedvomno kaže, da je v Jugoslaviji nekaj narobe, če ne morejo dvigniti dohodkov iz turizma, kajti le preveč zaostajajo za svojima sosedoma.

Ker računajo, da je v Jugoslaviji na razpolago 970.000 turističnih postelj, bi torej pomenilo, da je vsaka postelja prinesla na leto komaj 135 dolarjev, kar je smešno malo. Po številu turistov bi se seveda Jugoslavija bolj odrezala, toda jasno je, da je važnejša vsota deviz kot število turistov, predvsem je važno število nočnin.

V Sloveniji se pritožujejo, da število tujih turistov že nekaj let sem stalno pada in iščejo vzroka temu pojavu. Med razlogi za upadanje navajajo, da so hoteli preveliki, tovarniški, kjer je človek le številka, deloma pa naj bi bile padca krive slabe ceste. Slovenija je namreč skoraj v celoti primerna za turizem in namesto, da bi bil priliv deviz temu primeren, to je kakih 500 milijonov dolarjev, ne doseže niti 100 milijonov.

Zračni promet

Poleg navedenih razlogov pa je po mnenju pisca treba napake in pomanjkljivosti iskati tudi še v drugih razlogih. Jugoslavija še vedno zahteva od mnogih tujih državljanov, med drugim tudi od Kanadskih in ameriških državljanov, vizum za vstop. Razen tega je naveda, odnosno je kar pravilo, da npr. Kanadčani dobe vizum samo za enkratno potovanje, kar prepreči marsikak obisk. Zaradi enkratnega vizuma so še posebej prizadeti kanadski in ameriški turisti slovenskega porekla. Znano je namreč, da ti hočejo v veliki večini poleg Slovenije obiskati tudi Italijo in Avstrijo. Ker dobijo vizum samo za enkratni prestop meje, mnogi raje potujejo najprej v Trst, Celovec in Gradec in šele potem v Slovenijo. Jugoslovanski prevozniki, predvsem avionske linije, so pri tem prizadeti, ker zgubijo dragocene potnike na dolgih progah.

Zračni promet je pri potovanju skoraj nujno vezan na podjetje Jugoslovanski aerotransport (JAT). Ta pa ima brez dvoma dokaj slab sloves, tako zaradi hudih zamud kakor zaradi slabe postrežbe. V letu 1978 so poleg tega še slabe zračne zveze z Ljubljano in Mariborom, morda še celo najslabše v

zadnjih petih letih. Tudi povratek v Kanado iz Ljubljane je možen le dvakrat ali trikrat na teden brez prenočitve, dočim je bil lani možen povratek vsak dan. Kaže, da je to namenoma tako načrtovano, da bi čimveč ljudi uporabljalo JAT-ovo letalo na progi Zagreb-Ljubljana-New York. Proti JAT-u so pogoste obtožbe, da ga v glavnem vodijo Srbi. Vendar to ne moti toliko, kot dejstvo, da so na ključnih položajih — to velja še predvsem za zadnja leta — le taki uradniki, ki so politično (partijsko) zgrajeni. Ta „kvaliteta“ pa ni nujno vezana na tehnično in trgovsko sposobnost; to nedvomno povzroča zastoj, ako celo ne škode pri izkoriščanju JAT-ovega potenciala.

Slovenija bi morala biti nujno bolj povezana z letalskimi linijami na Zahodu, a to ni v programu JAT-a; to podjetje bi rado ustvarilo neko zdravo gostoto poletov v Zagreb in Beograd. Toda slovenska republika bi morala, ne glede na politično ideologijo, vztrajati pri tem, da bi dobilo letalsko podjetje Inex-Adria večjo vlogo. To podjetje, ki sicer ni izključno slovensko, ima sedež v Ljubljani. Pogled na redni vozni red tega podjetja je prav žalosten. Vozi redno vsak dan v Beograd, razen tega ima še nekaj poletov v Dubrovnik, Split in Sarajevo; ima celo redno progo Skopje-Titograd-Sarajevo Dubrovnik, to je progo, ki je verjetno ekonomsko revna in se niti ne dotika Ljubljane. Nima Inex-Adria niti ene redne mednarodne proge, pa bi nujno morala imeti redno progo vsaj v Zürich in Frankfurt. Mednarodne ovire ni nobene; mnogo držav ima že po dve ali celo več linij na mednarodnih progah. Ker pa ima velik del Slovenije bliže do Zagreba kot do Ljubljane, bi seveda zagrebško letališče moralo biti tudi delno izhodišče za Inex-Adrijo.

Ceste in železnice

Slovenske ceste so v primerjavi s cestami zahodne in srednje Evrope — in od tam je večina turistov — slabe, slaboskrbovane, kar nujno odvrča del turistov. Potovanje po slovenskih cestah vzame vsaj še enkrat toliko časa, kot je primerno za moderno cestno omrežje. Zato pa je nujno čimprej dograditi štiripasovnico od Šentilja do Kopra in Gorice in štiripasovnico od Jesenice do Brežic. To je najmanj, kar je treba narediti, sicer se bodo turisti Slovenije vedno bolj izogibali. Ker pa je preko Slovenije ogromno tranzitnega prometa, bo treba sčasoma pomisliti na primerno pristojbino, če turist v Sloveniji ne potroši kaj več kot za bencin.

Velika kriza je tudi v železniškem prometu; hitrost vlakov na slovenskih progah je komaj polovična od podobnih vlakov v srednji in zahodni Evropi. Vožnja od Jesenic do Brežic traja še (Nad. na 2. str.)

ZAHODNA NEMČIJA PROTI GVERILI

25.000 DOLARJEV NAGRADE ZA INFORMACIJE

Zahodna Nemčija je bila prva zahodnoevropska država, ki je uzakonila novo strogo protiteroristično zakonodajo. Zahodnonemški parlament se je odločil za odobritev zadevnega zakonskega predloga po dolgih debatah in pod pritiskom vedno večjega marksističnega terorizma po vsej Zahodni Evropi, zadnje mesece predvsem v Italiji.

Po novem protiterorističnem zakonu bodo vsi odvetniki, ki bi bili osumljeni sodelovanja s teroristi, izključeni iz protiterorističnih procesov. Prav tako odvetniki ne bodo več imeli prostega dostopa do zaprtih teroristov.

Kljub strogosti novega zakona je proti odobritvi protestirala demokršćanska opozicija, ker ga še vedno smatra za premalo strogega.

Po vseh zaporih, kjer imajo ujete teroriste, bodo postavili neprobojne steklene stene, skozi katere se bodo mogli odvetniki razgovarjati s teroristi. Tako

z njimi ne bodo mogli priti v direkten stik in jim na skrivaj oddajati orožje, kakor se je to zgodilo lansko jesen, ko so potem trije teroristi z vtihotapljenim orožjem izvršili samomor.

Po novem protiterorističnem zakonu bo zahodnonemška policija imela pravico vršiti preiskave celih poslopij, ne samo posameznih stanovanj, v lovu za gverilci ter zadržati osumljence do 12 ur zaradi preiskave. Opozicijska demokršćanska stranka je v parlamentu zahtevala še širša pooblastila policiji, med drugim tudi dovoljenje, da bi policija smela poslušati pogovore med priprtimi teroristi in njihovimi odvetniki.

Po odobritvi novega protiterorističnega zakona je zahodnonemško notranje ministrstvo objavilo, da daje nagrado do 50.000 mark (25.000 USDolarjev) za vsako informacijo, ki bi pripeljala policijo do odkritja gverilkega skrivališča.

Pred dogovorom med Egiptom in Izraelom

UPANJE NA MIR NA BLIŽNJEM VZHODU

Po daljšem nemirnem premoru, ko je prišlo do krvavih spopadov med Izraelom in palestinskimi gverilci v Južnem Libanonu, ki so ga izraelske čete tudi zasedle in se ne nameravajo umakniti čez mejo pred enim mesecem, so se tesnejši stiki med Egiptom in Izraelom, do katerih je prišlo lansko jesen ob Sadatovem obisku v Jeruzalemu, obnovili. Obe državi pripravljata tkim. deklaracijo bližnjevzhodnih mirovnihi načel, po kateri bo Egipt dobil kontrolo nad judovskiimi naselji na sinajskem polotoku.

Omenjena deklaracija, kakor poročajo poučeni krogi, predvideva:

- 1) Pravico držav podpisnic do suverenosti in neodvisnosti;
- 2) Tričlanska izraelska, jordanska in palestinska komisija bo nadzorovala področje na zahodnem bregu Jordana

SLOVENSKI TURIZEM

(Nad. s 1. str.)

vedno več kot štiri ure, od Šentilja do Trsta pa več kot sedem! Splošno je tudi znano, da so jugoslovanske vladne kompozicije v slabem stanju, tako tehnično kakor glede čistoče.

Hoteli

V gradnji hotelov so v Sloveniji in še posebej v Primorju kar lepo napredovali. Dvomim pa, da bi bila velikost objekta sama na sebi ovira za dobro postrežbo gostom. Kar seveda šepa v Sloveniji, je predvsem odnos turističnega osebja do gostov. Ne bom ponavljal raznih „cvetk“, ki jih je pogosto slišati, ker je to splošno znano. Turist se enostavno ne počuti dobro: namesto, da bi se čutil dobrodošlega, namesto da bi mu ustregli, če

in ožino Gaza za dobo pet let;

3) Po petih letih bodo izpeljali samoodločbo ne samo za Palestince, temveč tudi za Izraelce in Egipčane, ki živijo na zahodnem bregu Jordana in v ožini Gaza.

Po dogovoru se bodo Izraelci umaknili iz Sinaja v poldrugem letu, s področja El Arish do Ras Muhammad pa že v prvih treh mesecih po podpisu zadevne pogodbe.

Izrael bo tudi dobil dostop do dveh strateških letališč — Etzion in Osira — do leta 1982.

Sadat je pred nedavnim znova postavil na odločilne položaje v egipčanski vojski tri generale, ki so bili v egipčansko-izraelski vojni leta 1973 proglašeni za narodne junake, kar naj bi tudi pomenilo, da je pot za sporazum med Izraelom in Egiptom že izglajena.

je le mogoče, prihaja do neke animoznosti med strežnim osebjem in gostom. Postrežba je počasna, neprijazna, račun pa zasoljen in mnogokrat meji že na poskus dolufije. Seveda je tudi odnos med delodajalcem in strežnim osebjem neprimeren in nobena teorija o samoupravi tega zlepa ne bo spremenila. Izgleda, da so zaslužki osebja premajhni in to se potem odraža v prej omenjenih hibah. Popraviti to stanje po dvaintridesetih letih bo silno težko, če ga je sploh še mogoče. Rešitev bi bila morda možna s tem, da bi manjši objekti prešli v privatno last. V Avstriji in Italiji so ravno taki manjši objekti silno uspešno dvignili turizem in z njim zvezane dohodek. Težje bo seveda z velikimi objekti; podobna hotelska podjetja preživljajo krizo tudi v demokrasko urejenih državah. Glavni vzrok je pač, da postaja delovna sila

MEDNARODNI TEDEN

RDEČE BRIGADE, italijanska komunistična ekstremistična organizacija je v sredo poslala sporočilo, da so prejšnji dan, 18. aprila usmrtili „s samomorom“ predsednika italijanske kršćanske demokracije Alda Mora in „vsadili“ njegovo truplo na dno 1.800 metrov globokega jezera Duchessa. Mora so Rdeče brigade ugrabile pred enim mesecem. Sporočilo dodaja, da je to „samo začetek dolge serije 'samomorov'“.

ARKADIJ ŠEVČENKO, podtajnik ZN in eden vodilnih članov sovj. delegacije pri ZN, se je odločil, da se ne bo vrnil v ZSSR. Sovjetska vlada je takoj objavila, da je Ševčenko pod pritiskom FBI in drugih „reakcionarnih krogov“ in ga označila za „prijatelja pijače“. Ševčenko se je zatekel v ameriško policijsko varstvo. Nekatere tiskovne agencije so poročale, da je bil Ševčenko dvojni vohun, za ZSSR in za ZDA. Uradnih ameriških izjav o Ševčenkovi odločitvi ni bilo.

ČEŠKOSLOVAŠKI komunistični diktator Husak je bil na štiridnevem uradnem obisku po Zahodni Nemčiji ter je zlasti v Bonnu doživel demonstracije proti svojemu režimu v češkoslovaški. Slišati je moral vrsto očitkov o kršenju človekovih pravic v češkoslovaški. Z obiskom v Zahodni Nemčiji je Husak prvič stopil na tla v neki NATO državi.

LETOS JULIJA bo novo zasedanje tkim. neuyrščenih držav, in sicer v Beogradu. Med drugimi se bo tega zasedanja letos udeležila tudi Argentina, ker jo je v to skupino potisnila Camporova vlada, ko so argentinski komunisti menili, da so že vladarji države. Argentinska delegacija še ni sestavljena in tudi ni gotovo, če jo bo vodil zunanji minister admiral Oscar Montes.

VOYAGER 2, ameriška vesoljska kapsula, ki leti proti Jupitru in Saturnu, je spet začel normalno delovati, tako, da so se strokovnjaki pri NASA-i oddahnili in upajo, da jim bo dragoceni vesoljski poskus opazovanja Jupitra in Saturna uspel. Mimo Jupitra bo Voyager 2 letel prihodnje leto, mimo Saturna pa leta 1981.

silno draga, storilnost pa je začela pešati.

Silno zanimiva pa je seveda statistika, ki jo je ravnokar objavila OECD: Gre za milijardo dolarjev, ki so jih jugoslovanski turisti potrošili v letu 1977 v inozemstvu. Ako upoštevamo dohodek 1,2 milijarde dolarjev od tujih turistov, ostane Jugoslaviji le skromna pozitivna bilanca 200 milijonov dolarjev. Kar pa je še bolj zanimivo, je to, da jugoslovanski turisti od države ne dobe nobenih deviz. Vse te devize so torej prišle iz njihovih deviznih računov in sploh iz privatnega sektorja, ki, kot izgleda, postaja vsaj tako važen, kot socialistični.

Peter Urbanc

Contra el país

La subversión, derrotada en la Argentina, no vacila en usar en el exterior los más reprobables métodos para desprestigiar al país. No hay ningún hecho relevante que ocurra en el país, sin que se intente boicotarlo desde el exterior. Quienes antes usaron armas y explosivos para sembrar la muerte, recurren ahora a la mentira y el engaño para difamar a las instituciones argentinas. Ello ocurre tanto tratándose de un congreso de médicos o científicos que se organice en el país, o del campeonato mundial de fútbol, programado para los meses próximos.

Estos grupos tienen su sede en París, donde intenta contrarrestar su accionar la representación oficial argentina. En su reciente estadía en Buenos Aires, el embajador argentino en Francia, Sr. Tomás de Anchorena, explicó la situación imperante en Europa, y dijo:

“Esta campaña contra la Argentina tiene que ser sentida por todos los argentinos como una agresión al país, por sobre las opiniones políticas. Una gran ayuda para enfrentarla sería que todos, a través de las organizaciones privadas y públicas, mantuvieran un diálogo continuo con sus pares en Europa, contándoles la realidad de su vida cotidiana. Esa acción es mucho más eficaz que la nuestra. Los argentinos tienen que darse cuenta que esto no es un problema de gobierno, es una agresión al país, por lo que tenemos que estrechar filas para acabar con ella.”

IZ ŽIVLJENJA IN DOGAJANJA V ARGENTINI

Imenovanje novega (ali poimenovanje „starega“) predsednika, je bila najbolj obdelavana politična snov zadnjega tedna. Časopise ji sicer ni posvečalo več prostora, a to ima svoj razlog: vojaške oblasti so zaprosile obveščevalne sredstva, naj o tej stvari poročajo le, kar uradno pove glavno tajništvo vojaške junte. To pomeni, da raznih govoric, domnev in ugibanj, ki predstavljajo sol argentinske politike, časopisi ne objavljajo. A zato se o tem več govori, in še več ugiba.

Predmet novega predsednika, kar je isto kot „četrtega moža“, je toliko star kot sedanja vojaška vlada. Že ob nastopu junte je bilo prvotno mišljenje, naj bi mesto predsednika zavzemal sicer vojak, a ne član vladajoče junte. Tudi celoten ustroj oblasti, kot ga predvideva ustavna listina sedanjega režima, govori o predsedniku države kot o možu izven poveljniške vojaške trojke. A tedaj so se odločili, naj kljub vsemu predsedniško mesto zasede general Videla, tudi poveljnik suhozemske vojske.

Govorice o „četrtem možu“ niso nikoli potihle. Bolj ali manj se je snov premlevala skozi zadnjih 26 mesecev. Kot smo svojčas poročali, so uradni krogi sicer govorili o tem, a nihče ni nikdar mavajal imen. Nihče, razen guvernerja province Buenos Aires, generala Saint Jeana, ki je enostavno rekel, da četrti mož ne more biti drug, kot sam predsednik Videla, ko bo najkasneje marca 1979 zapustil mesto poveljnika, in odšel v pokoj. Tedaj so politični opazovalci vedeli povedati, da se politične napovedi buenosaireških guvernerjev že tradicionalno izpolnijo (primer Calabroja za časa peronizma), kot je tradicija, da še noben guverner province Buenos Aires ni postal predsednik države.

Od omenjeni napovedi, je večina političnih strokovnjakov smatrala generala Videlo kot „sedanjega in bodočega“ predsednika države. Vse dokler ni prišlo do uradne napovedi, da bo to mesto zasedel „višji oficir v pokoju“, in da bo njegovo ime objavljeno baje zadnje dni aprila ali prve maja. Od-

tlej naprej je sledila popolna uradna tišina, pa mnogo zasedanj in zborovanj vojaških vodij. Napetost glede te nejasnosti je prišla tako daleč, da je buenosaireški Herald (dnevnik v angleškem jeziku) v uvodniku nakazal kvarni učinek te nejasnosti, ki vzbuja sum znotraj, in neodločnost ter zmedo zunaj države. Tuji kapitali, ki imajo namen priti v državo, se bodo prvenstveno ozirali na politično in ustavno stabilnost. Sedanja nejasnost pa k ugledu države kaj malo pripomore.

V istem članku Herald omenja pozitivne strani procesa, zlasti vojaško zmago nad teroristi, in pa veliko količino deviz, ki jih trenutno ima država, nakopičene v Centralni banki, in ki dajejo trdo podlago državi za katerokoli zunanje pogajanje.

K temu bi pripomnili, da finančno stanje samo po sebi ne pripomore k boljšemu življenju naroda. Gospodarski minister dr. Martinez de Hoz je sicer zatrdil, da je trenutno srednji dohodek v privatnih službah okoli 180.000 pesov (osemnaest milijonov starih), kar je nekoliko dvomljiva trditev. Seveda se je ena izmed sindikalnih skupin (CGT, glej zadnjo številko Sv. Sl.) takoj poglobila, naj bi pač minimalno plačo povišali na omenjeni nivo. Uradno je minimalna plača namreč še vedno 65.000.— pesov.

Kar pa se tiče terorizma, so prav pretekli teden prevratniki zadali nov in boleč udarec. Ubili so državnega podtajnika za gospodarsko koordinacijo. Dr. Miguel Tobías Padilla, ki je padel pod krogami gverilcev, je bil smatran kot eden najboljših in najdelavnejših strokovnjakov vladne gospodarske ekipe. Star komaj 38 let, in splošno priznan, je bil oženjen in oče dveh majhnih otrok. Nova žrtev mednarodnega komunizma, ki se noče sprijazniti z idejo, da se mu je pot na oblast v Argentini zaprla. Pa tudi podtrditve uradnega mnenja, da gverile ni mogoče do konca iztrebiti. Skupinski vojaški ustroj prevratnosti je sicer razbit, posamezniki pa morejo kljub temu še vedno „ropati, požigati in ubijati“.

Tine Debeljak

Med knjigami in revijami

MEDDOBJE XVI. zv. 1-2.

Izšla sta zdaj dva sešitka (v enem zvezku) revije Meddobje za leto 1977. V obveznem kasteljanskem uvodu piše urednik Papež o razveseljivem dejstvu, da v tej številki sodelujejo poleg starejših pisateljev, ki jih ni bilo videti dalj časa v naši reviji, tudi najmlajši. Nato sledita dve pesmi Karla Mauserja, ki jih je svoj čas poslal v Meddobje (Poletni večer in Ko bom umrl), v njegov posmrtni spomin, ko sedaj „že pozna, kako lepota raste iz semen“, ki ga ob rosnem cvetu nihče ne omenja.“ Sledi črtica Vinka Beličiča Tostran doline, ki je bila ob zadnjem Literarnem natečaju dr. Lenčka nagrajena s I. nagrado. Na 17. straneh opisuje nekako avtobiografsko dogodek iz srednje šole v Trstu, kjer daje dijakom pisati nalogo o Svobodi. To mu daje povod za opisovanje raznih oblik svobod, tudi dijaških pa političnih, tesno na tržaške razmere prilagojeno, kar doseže višek v parabolli o Birmanskem godu. Nekateri vidijo v njej tudi nakazan problem ob Kočbekovi aferi.

Osrednja vrednota tega zvezka je razprava prof. dr. V. Brumna o Alešu Ušeničniku, ki nosi podnaslov: Poizkus podobe filozofa in njegove filozofije. 44 strani obsegajoča študija podaja dozda gotovo najboljšo oznako Ušenič-

nika kot „čistega filozofa“, ko razbere na podlagi Uvoda v filozofijo njegove filozofske bitne „korenine“, se sprašuje: „Ušeničnik: tomist ali ne, in koliko in kako?“ ter si odgovarja, da pripada k tomistični šoli kot neotomist, ki pa je od mojstra vzel vse, kar je klenege, podanašil vse, kar je bilo časovno pogojenega ter ga tako približal — modernemu človeku. Nato skuša določiti še njegovo mesto v zgodovini slovenske filozofske misli, ter ga sooči z Lampetom, Mahničem, Kovačičem, Krekom in Vebrom ter v zadnjem poglavju ugotavlja, da je „poleg Vebra eden najmočnejših mislecev v naši filozofiji“. Razprava je pisana z znanstveno metodo in podprta z dokazilno bibliografijo.

Tej razpravi sledi šest pesmi našega tokijskega pesnika V. Kosa s snovjo iz japonskega pejzaža in z občutjem brezdomca in krščanskega misijonarja. Predvsem zajame prva pesem (Sonce starega leta).

Tine Debeljak je v tem dvojnem zvezku Meddobja priobčil trideset strani obsegajočo razpravo o poljskem pesniku K. Wierzyńskemu in njegovi zbirki športnih pesmi Olimpijski venec. Ta je izšla ravno pred pol stoletjem. Z njo je dosegel kot prvi slovanski pesnik

(63)

na Olimpijadi v Amsterdamu l. 1928 prvo nagrado za poezijo. Debeljakova razprava razpade v tri dele: v kratek uvod olimpijske igre; nato osrednji del: pesniški prevod celotne zbirke Olimpijski venec (15 pesmi), ki ga je pripravil že l. 1945 v domovini, pa ga je mogel izdati šele sedaj ob priložnosti — svetovnih nogometnih tekem v Buenos Airesu. Bara Remec je tedaj za pripravljajočo se knjižno izdajo te zbirke pripravila deset linorezov izredne svežine in ekspresivnosti, izmed katerih so tu reproducirani — žal — samo trije. Prevode je Debeljak pospremil z literarno razpravo o poljskem pesniku do razpada Poljske l. 1939 ter njegovi rasti v to zbirko, kakor tudi o njegovi poti v — exil. V zdomstvu, kjer je pesnil še do l. 1969, do smrti, je postal eden glavnih predstavnikov poljskih pesnikov, in avtor ima najboljši namen, podati tudi to njegovo zdomsko poezijo — ob priložnosti. — Poljski kritik dr. Ciawłowski, ki je o tem prevodu pisal 7. t. m. v Glosu Polskem, podaja genezo tega slovenskega prevoda in poudarja predvsem „sintetično podobo predvojne poljske literature, ki jo prevajalec dodaja, ter izraža željo, „da bi podal kdaj celotno podobo poljske literature, s svojo „magično umetnostjo vztrajnega tolmača in pesnika, kot se danes redko srečavata.“

Tej razpravi sledi polnokrvna proza pesnika V. Kosa pod naslovom Tam, kjer se žarki zlomijo. Močno pripovedovanje iz zadnje vojne po morskimi bit-

ki na Pacifiku med Amerikanci in Japanci. Doživljanje kapetana potopljene vojne ladje v morju, dokler se ne reši na čoln japonskega vojaka, ki ga istočasno napada morski pes. In izkaže se, da je ta kapetan potomec Slovenca Summercalla (Smerkolja), ki je bil že junak Kosovih prejšnjih črtic. Prepričan sem, da bo tudi Kosova proza, kadar bo izšla v knjigi, deležna velikega uspeha. Po dolgem času se oglašča ameriška pesnica Milena Šoukal s ciklom pesmi, ki v svoji skrivnosti izdajajo velik pesniški izraz dasi jih snovno ne bi mogel analizirati. Sicer pa vemo, da je jasnost smrt poezije. — Kot zadnja — tretja proza v tem zvezku — je črtica Jožeta Krivca Pozdravljen, dober človek! V njej prikazuje Krivec na 20 straneh — pot našega zdravnika dr. Janeža, ne sicer na temelju realnosti zgodopisja, temveč iz domišlijskega snovanja pisatelja, ki po svoje postavlja motive in išče podobo velikega altruista. Kot takega ga je priznala tujina, ko se je po Vetrinjski tragediji umaknil v kitajske misijone in tam na nekdanji Formozi zaslužil odlikovanje „Dobrega človeka“. Na realističen način opisuje fiktivno srečanje z njim na Daljnem vzhodu. — Po dolgem času nastopa znani psevdonim „Budnik“ spet s svojim pravim imenom Vinko Žitnik. Za 75 letnico mu je urednik tiskal nekaj njegovih novih eklog pod naslovom Čar slovenskega podeželja (šest pesmi). Gotovo je vrednota teh kmečkih podob v realističnem

slikanju lepot kmečkega življenja, ki je s polnimi barvami podano, če ne bi v koncu izzveneli v didaktično „moralejo“, ki mu redno pokvarja močne podobe. Druga njegova odlika, ki je obenem slabost, pa je njegov izredni artizem, organizacijski kalup, vnaprej postavljeno okostje, v katerega potem vlaga meso, ki ga reže po zahtevah rime in verza, pa na škodo preprostosti, neprisliljenosti in živosti. Tako ima druga pesem 4 kitice po 7 verzov: in za njo Žitnik uporablja samo 4 rime, ki se vsaka po sedemkrat s čudovito spretnostjo stikajo v 28 verzih! Tako verziranost ostavlja vtis mučne narejenosti in pleonazmov. Toda Žitnik ima močno besedo, zna slikati realistično okolje, ter je svojevrstna osebnost med zdomskimi pesniki, zato je prav, da mu je urednik oživel ime za njegov življenjski jubilej.

Med Pogledi je Bukvičev portret nemškega pisatelja Karla Heinza-Jakobsa: Das goldene Land, ki je zanimiv po tem, kako se v državi z obveznim socirealizmom spretno more izogniti predpisanemu angažiranemu slogu in miselnosti. — V Kroniki pa Tine Debeljak piše o uspehih obeh pripovednih natečajev dr. I. Lenčka in karakterizira posamezne na natečaj poslane rokopise, tako nagrajene kakor vložene z neznanimi psevdonimi.

Umetniške priloge prikazujejo najnovejša dela kanadskega slikarja B. Kramolca.

OBVESTILA

Ali ljudje kaj dosti zabavljajo? In
vi?

— Jaz sem zadovoljen. Lahko reče
mo, da se nam dobro godi. Sploh je v
(Nad. na 4. str.)

SLOVENSKI DAN

V NEDELJO, 23. APRILA, OB 10 NA SLOVENSKI PRISTAVI

Dopoldanski program Slovenskega dne na Pristavi, vključno kosilo, se bo vršil ob vsakem vremenu. — Parkiranje vozil bo tudi na igrišču ob ul. Ranchos.

PO ŠPORTNEM SVETU

JUGOSLOVANSKA hokejska ekipa je na svetovnem prvenstvu v Beogradu doživela v skupini B pravo katastrofo. Osvojila je le dve točki — z zmago nad Švico — izgubila pa je s Poljsko, ki je prvak skupine B in bo tekmovala prihodnje leto v skupini A, pa z Madžarsko, Italijo, Japonsko, Romunijo, Norveško. Jugoslavija in Italija sta se na tem tekmovanju poslovili iz skupine B. — Treba bo precej dela, da se bo jugoslovanska hokejska ekipa, ki jo sestavljajo predvsem Slovenci, spet uvrstila v višjo skupino.

NA 120-METRSKI skakalnici v Planici je bilo 19. marca tekmovanje, ki se ga je udeležilo precejšnje število najboljših letošnjih skakačev, med njimi tudi zmagovalci iz Kulma na tekmovanju za svetovno prvenstvo Peter Leitner (ZRN). Leitner je tudi na tem tekmovanju zasedel prvo mesto s skokoma 128,130 (285,5 točk), drugi pa je bil Bogdan Norčič, ki je dobil kljub padcu v drugem skoku 285,5 točk (122 m). Tretje mesto je zasedel Mladen s skokoma 105, 119. Prvič se je tudi zgodilo, da je na tem tekmovanju ekipno zmagala jugoslovanska reprezentanca. To je le nekoliko obliž ob koncu sezone, saj so pred začetkom

raznih tekmovanj računali z boljšimi dosežki slovenskih skakalcev, pa se je v glavnem izkazal le Bogdan Norčič.

V DRUGI jugoslovanski odbojarski ligi so slovenski klubi precej zaostali za vodilnim Rijeko, tako ni več prav nobene možnosti za uvrstitev v prvo državno ligo. Rijeka ima po 13. kolu 26 točk, Metalec iz Zagreba 20, Maribor 18, nekdanji slovenski predstavnik v prvi ligi, ravenški Fužinar 16, Bled 14; slede Karlovac 12, Salonit iz Anovega in Mežica po 8, ljubljanska Enotnost in Bulevard pa po 4.

DRUŠTVENI OGLASNIK

Slovenska radijska oddaja je ob nedeljah od 18,30 do 19. ure na radio Antarda.

Učiteljska seja ŠOZS bo v sredo 26. aprila ob 20. uri v društvenih prostorih. Vsi lepo vabljeni!

Na obnem zboru ZS je bila sprejeta nova članarina; in sicer za samske 500.—, za zakonce 750.— in za družine 800.— novih pesov. Tako se povzra tudi posmrtnina od 1. julija naprej na 100.000.— novih pesov, če član ni več kot tri mesece v zastanku s članarino.

POTOVALNA AGENCIJA

Robledo Turismo
S. R. L. EVT. LEG. 1305,

OLGA ZORC DE NEWLAND

nudi slovenskim rojakom ugodne cene za vožnje z ladjo ali z avionom po Argentini in v inozemstvo. Informirajte se pri nas! Pisarna: MAIPU 474 — 6° Piso Off. "E" — T. E. 392-2063, Bs. As.

Lahko kličete tudi na dom: T. E. 44-9338. Zjutraj: od 8—9; zvečer: od 19—22.

ODBOR SLOV. ZAVETIŠČA sporoča, da so bile za „rifo“ izrebane (zadnji zreb drž. lot. v februarju 78) naslednje številke: za prvi dobitnik 415 (slika ge. Bare Remec), za drugi 264 (stenska ura — izdelek g. Zirovnika). Dobitke se dvigne pri društvenem blagajniku V. Dolencu (tel. 651-2500). Obenem se odbor iskreno zahvaljuje obema darovalcema in vsem kupcem srečk.

SDO SFZ
S A N M A R T I N
vabita na
MLADINSKI PLES
v soboto, 6. maja 1978, ob 22

Prof. dr. JUAN JESUS BLASNIK

Špecialist za ortopedijo in travmatologijo

Marcelo T. de Alvear 1241, pritličje
Capital Federal
Tel. 41-1413

Ordinira v torek, četrtek in soboto od 17. do 20. Zahtevati določitev ure na privatni telefon 628-4188.

Zvezna odbora SDO-SFZ

ti pošiljata to drugo vabilo, da se pridružiš drugemu skupnemu izletu in „asadu“, ki bo na „Naši domačiji“

Ruta 3, Km. 39,600

v nedeljo 30. aprila 1978.

Ob 9.30 bo tam skupna sv. maša

Popoldne pa dobiš pristno domače pecivo

(če ga prineseš)

Prepovedan vstop, če pozabiš na dobro voljo (vsaj 99,99%)

Za tovarno iščemo

mlajšega upokojenca za ekspedicijo.

Osebnе prijave: Intermódulo S. A. Rio de Janeiro 677, Cap. Federal

PODRUŽNICE:

EZEIZA

Ruta 205 (nasproti postaje)
Tel. 295-1197

C. SPEGAZZINI

Av. 25 de Mayo 136

SAN JUSTO

Almafuerte 3230

(eno kvadro od občine)

LOMAS DE ZAMORA

Hipólito Yrigoyen in Laprida

Dekoracije

OSREDNJA HIŠA:

LOMAS DE ZAMORA

Av. Hipólito Yrigoyen 8854/62

Tel.: 243-2291

(med Boedo in Sáenz)

Vse za dom

Pohištvo

Dekoracije

PREVEČ JE „RATALO GOSPODOV“

(Nad. iz 3. str.)

redu pri nas. Ampak mislim, da so prevelike socialne razlike.

Kje jih vidite?

— Marsikaj se sliši, ampak se ne sme preveč govoriti.

Kako da ne?

— To ni tako enostavno.

Zakaj mislite, da ne bi smeli govoriti, saj smo delavska oblast?

— Ja, saj vem, da smo. Po ustavi bi morala biti. Malo preveč je „ratalo gospodov“, se mi zdi. Imam občutek, da je danes lažje biti gospod kot tovariš. Bog ne daj, da bi zdravniku rekel tovariš. Čedalje več gospodov je.

No, to ni socialna razlika. Zaradi tega, če nekomu rečejo gospod, nima nič več oblasti.

— Zadnjič me je neki znanec vprašal, če sem že v svoji hiši. Povedal sem mu, da še ne. Rekel je: Ali ne veš, da se čudno pacaš. Kredit najem! Tako je povedal. Nekaj ga imam v podjetju. On pa je povedal, da ga plačuje 6.000 novih na mesec. Naj jaz toliko kredita najjem, bi moral petnajstega še sam v službo prinesiti. Vprašal sem, če mu še kaj ostane. Rekel je, da dvakrat toliko. Še malo več. Kako onemu to „rata“, ni povedal. Najbrž ima kredit vsa družina.

Ste bili kaj zunaj, sem ga vprašal.

— Ja, v Parizu sem bil, pa na Madžarskem. Med dopustom smo šli nekoč tudi k našemu izvozniku štirje kovati v Nemčijo.

Ste kaj dobro zaslužili?

— Kar dobro. V desetih dneh sem zaslužil 1.700 mark, kar je več kot milijon naših dinarjev po starem. Hišo zidam in prav pride.

Ali hodijo ljudje kaj dosti v Nemčijo?

Z našega konca ne. Pozna se, da je tu industrija in je vsak raje doma. Tudi jaz sem komaj čakal, da je minilo.

Ste član partije?

— To pa ne.

Ali je to zaradi vere?

— Ne, ne. Nikoli me niso marali. Nikoli nisem imel časti, da bi nosil bandero, svečo, nebo za procesijo. Zmeraj smo bili zadaj. Zmeraj so nas na stran tiščali. Ko sem služil kadrovske rok, so mi rekli, naj stopim v ZK. Nisem, še zdaj mi je žal. Res mi je žal. Ampak veste, kako je bilo; včasih je bilo drugače. Staršev smo se bali bolj kot danes. Če so bili oni pobožni, je pri tem ostalo. Ko pa se osamosvojijo, si že prestar, da bi se premišljali.

Ali je dosti članov v vašem podjetju?

— Morda sta dva in direktor, če je. Kakšni trije, dosti več pa ne. Možnosti napredovanja pri nas ni. Če dobro de-

laš, zaslužiš, če ne delaš, ti tudi rdeča knjižica ne pomaga.

Aprila bo partijski kongres. Kaj mislite, da bi morala partija napraviti, da ne bi bilo gospodov?

— Malo sem že prej omenil. Tisti, ki je bolj študiran, je že prav, da več zasluži. Samo razlike so prevelike.

Kaj pa je za vas razlika?

— Če eden zasluži 20.000, drugi pa 3.000. Zanj bi bila sprejemljiva razlika 1 : 4.

V krajevni skupnosti kaj delate?

— Zdjaj ne. Kropa je zase krajevna skupnost in šteje okrog 700 ljudi.

Ali daste kaj za krajevno skupnost v tovarni?

— Za asfalt smo dali pred leti. Gasilcem smo zdaj nakazali 3.000 dinarjev, jeseniški bolnišnici smo kupili nekaj za otroški oddelek. In še kaj.

Ali je žena v službi?

— Tu je, v UKO. Blagovni knjigovodja je. Vsega skupaj jih je pet v administraciji. Če za otroke sprašujete, dve puncici imam. Starejša hodi v 8. razred in bo šla v gimnazijo, manjša pa hodi v drugega. Ko sta bila otroka majhna, je moja mama pazila nanju. Hišo pa zidam v Kamni gorici. Kar pogledate, vsa stara naselja so stisnjena med kakšne skale, ker so varovali vsak košček njive. Zdjaj pogledate:

do Kranja in do Ljubljane — lepše ko je polje, bolj je pozidano. Ne vem, kaj bo, ko bomo začeli beton jesti. Čudim se.

Kakšen vpliv pa imate na občino, republiko?

— Imamo delavski svet, imamo določene pravice in dolžnosti, toda čez predpise ne moremo. Plačati moramo davke in prispevke, v sklade pa, kar nam ostane. Le s tistim razpolagamo.

In z drugim delom nič?

— To ni naša stvar. To je zakon.

Vidite, ga prepričujem, delegatski sistem je prav zato, da bi imeli oblast tudi nad tistim delom dohodka, ki gre iz tovarne.

— Saj sem bil na seji občinskega zbora združenega dela. Med delegati so pravniki, inženirji... Navaden delavec, naj je še tako pameten, ne more veliko.

Kako da ne?

— Saj ne zna povedati. Oni drugi znajo, če drugače ne pa v tujkah, da jih nihče ne razume.

Ali mislite, da imajo oni več korajže?

— Če je tajnik v podjetju, ima čas študirati, kolikor hoče. Jaz imam normo in ob dveh ne vem, kam bi roke dal. Ne morem še študirati.

Ampak nekaj drugega bi rekel, ugovarjam, da delavcu nihče ne more

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Miloš Stare
Redacción y Administración:
Ramón L. Falcón 4158
1407 Buenos Aires,
Argentina
T. E. 69-9503

Uredniški odbor:

Miloš Stare, Pavle Fajdiga,
dr. Tine Debeljak, Slavimir Batagelj
in Tone Mizerit

Correo Argentino Central (B)	FRANQUEO PAGADO Concesión N° 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión N° 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual N° 1.362.266	

Naročnina Svob. Slovenije za l. 1978: za Argentino: \$ 8.500.— (850.000), pri pošiljanju po pošti \$ 9.500.— (950.000); ZDA in Kanada pri pošiljanju z avionsko pošto 25 USA dol.; obmejne države Argentine 20 USA dol.; Avstralija 31 USA dol.; Evropa 28 USA dol.; ZDA, Kanada in Evropa za pošiljanje z navadno pošto 19 dol.

Talleres Gráficos Vilko S.R.L., Estados Unidos 425, 1101, Buenos Aires, T. E. 33-7213.

JAVNI NOTAR

FRANCISCO RAUL CASCANTE

Escribano Público

Cangallo 1642 Buenos Aires
Pta. baja, ofic. 2

T. E. 35-8827

SLOVENSKI ODBOJKAŠI

te vabijo po mladinskem izletu v nedeljo, 30. aprila 1978

v Naš dom v San Justo

kjer se bosta vršili tekmi:

ob 19: Mlajše moštvo Zedinjena Slovenija proti Huracán de San Justo.

ob 20: Dekliška skupina Zedinjene Slovenije proti Sociedad Alemana Villa Ballester.

Po igrah prosta zabava

ob zvokih orkestra "TRIGLAV" in s sodelovanjem znanega Dick-jockeya LET POPO MUSIC

V primeru slabega vremena se bodo vršile tekme na igrišču Huracán de San Justo.

DANES BOLJ KOT KDAJKOLI VELJA: PREDNO VZAMETE PO-SOJILLO ALI NALOŽITE SVOJ DENAR DRUGOD, VPRAŠAJTE ZA POGOJE PRI NAS! NE BO VAM ŽAL!

KREDITNA ZADRUGA „SLOGA“ z. z. o. z.

Bmé. Mitre 97 — Ramos Mejía — T. E. 658-6574

Uradne ure: Ponedeljek, sredo, petek; od 15. do 19. ure

vzeti njegovih rok, njegovega dela in znanja in da je zato lahko korajžen in da vsakomur lahko pove, kar misli.

— Že prej sem vam povedal, se je zasmeljal, da zato včasih stopimo tja čez v Kovaški hram.

Nisem se dal: na zboru združenega dela delavec lahko pove brez strahu, kar misli.

— No, saj si sam niti ne more izmišljati. Mora povedati, kaj delegacija misli.

Beseda sem, beseda tja, povedal je, da ima več moči še vedno tisti, ki stvar dobro pozna in ki stvari predlaga.

Ali v hribe kaj hodite?

— Najvišje sem bil na Korabu v Makedoniji, ko sem bil pri vojaki. Na Triglavu še nisem bil. Me je kar sram, ampak tega nikar ne zapišite. Knjige rad berem. Ampak danes je knjiga moda, da mora biti v knjižni omari, in je vseeno, če jo prebereš.

Povedal je, da raje bere knjige kot gleda televizijo, kajti „prazna glava se po vetru obrača“. Šport gledam, nogometa pa ne, ker je „preveč plačan“. Nekoč sem prebral, da so nas bogatini morali učiti zato, da bi mi v revščini ostali.

Ali boste izvolili kakšno delegatko?

— Saj nočejo! Branijo se. Sicer pa ima to sindikat čez. Meni so samo prinesli papir, da sem podpisal kandidaturu za delegate. Seveda sem podpisal.